

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/18/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015201062
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015201062.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: Bc. R. P., narodená XX. januára XXXX, bytom L., Y. XX/XX, zastúpený: JUDr. Ladislav Sedlák, bytom Martin, Gándhího 12/33, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Bratislava, Špitálska 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 9. novembra 2015, č.j. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/3185-0010 Zv, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v S. z 30. marca 2016, č.k. 21S 166/2015-38, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2016, č.k. 21S 166/2015-38, p o t v r d z u j e .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Rozhodnutie Krajského súdu

Krajský súd v Žiline (ďalej v texte len „krajský súd“) rozsudkom z 30. marca 2016, č.k. 21S 166/2015-38 (ďalej v texte len „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie krajského súdu“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok z 9. novembra 2015, č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/3185-0010 Zv (ďalej v texte len „rozhodnutie žalovaného“), ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Odbor sociálnych vecí a rodiny z 8. septembra 2015, č. MT3/HN/SOC/2015/31969, ktorým Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov tak, že žalobkyni odňal pomoc v hmotnej núdzi v sume 20,60 eur mesačne od 01.06.2015. Krajský súd žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na ustanovenia § 244 ods. 1 a § 247 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 2, § 3 ods. 1 písm. d/, § 4 ods. 1, § 4 ods. 3 písm. c/, § 10 ods. 1 a ods. 2 písm. b/, § 12 ods. 3 písm. b/, § 13 ods. 1 a ods. 2 a § 15 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov a skonštatoval, že z predloženého administratívneho spisu žalovaného zistil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, odbor sociálnych vecí a rodiny Martin - prvostupňový správny orgán vydal 08.09.2015 prvostupňové rozhodnutie č. MT3/HN/SOC/2015/31969, ktorým odňal žalobkyni pomoc v hmotnej núdzi v sume 20,60 eur mesačne od 01.06.2015. V odôvodnení uviedol, že 29.07.2015 Bc. R. P. doložila diplom o ukončení štúdia na Univerzite KG. 29.05.2015. Na základe tejto skutočnosti jej zanikol od 01.06.2015 nárok na aktivačný príspevok v sume 63,07 eur. Aktivačný príspevok patrí na každého člena domácnosti, ktorý je v evidencii uchádzačov o zamestnanie a zvyšuje si kvalifikáciu formou externého štúdia na strednej škole alebo štúdia organizovaného externou formou na vysokej škole a nezískal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Vzhľadom na to, že v dôsledku tejto skutočnosti nastala zmena pre poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi, čo bolo dôvodom na prehodnotenie hmotnej núdze žalobkyne prvostupňovým správnym orgánom.

Ďalej krajský súd uviedol, že prvostupňový správny orgán zistil, že príjem žalobkyne (a spoločne posudzované osoby) v sume 176,90 eur je vyšší, ako zákonný nárok na pomoc v hmotnej núdzi v sume 134,40 eur, a na základe tejto skutočnosti jej bola odňatá pomoc v hmotnej núdzi od 01.06.2015.

Proti predmetnému rozhodnutiu žalobkyňa podala odvolanie. V odvolaní sa zamerala na príspevok na bývanie. Poukázala na to, že úrad zámerne a účelovo do zákonného nároku na pomoc v hmotnej núdzi nezahŕňa aj nárok na príspevok na bývanie v sume 89,20 eur, hoci podľa § 14 ods. 2 písm. b/ zák. č. 417/2013 Z.z. je na to zákonný nárok. V odvolaní ďalej uviedla, že aj pripočítaním uvedenej čiastky príspevku na bývanie v sume 89,20 eur by sa zákonný nárok na pomoc v hmotnej núdzi zvýšil na sumu 243,60 eur, rozdiel medzi príjmom a nárokom by bol 66,70 eur i tak by táto suma nezodpovedala určenej výške sumy podľa § 2 písm. a/, c/ zákona č. 601/2003 Z.z..

Krajský súd ďalej poukázal na to, že o odvolaní rozhodoval žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/3185-0010 ZV z 09.11.2015 tak, že odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol, že prvostupňovým rozhodnutím bola odňatá účastníčke pomoc v hmotnej núdzi v sume 20,60 eur mesačne od 01.06.2015. Úrad rozhodnutie odôvodnil tým, že účastníčka konania 29.05.2015 doložila diplom o ukončení štúdia na E. 29.05.2015, a na základe uvedených skutočností jej zanikol nárok na aktivačný príspevok v sume 63,07 eur. V odvolaní však účastníčka uvádzala, že úrad zámerne účelovo nezahŕňa do zákonného nároku na pomoc v hmotnej núdzi aj príspevok na bývanie v sume 89,30 eur, i keď podľa § 14 ods. 2 písm. b/ je na to nárok. Nepriznanie príspevku na bývanie považuje za diskrimináciu voči nej a jej synovi.

Ďalej krajský súd skonštatoval, že žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a posúdil opodstatnenosť dôvodov uvedených účastníčkou konania vo včas podanom odvolaní. V spisovej dokumentácii prvostupňový správny orgán a odvolací orgán zistil, že účastníčka konania 14.01.2015 podala žiadosť o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi, kde uviedla, že žiada o pomoc v hmotnej núdzi, nakoľko od 01.01.2015 je nezamestnaná. Ďalej uviedla, že je slobodná, matka syna L., s ktorým býva spoločne s rodičmi v byte jej rodičov na základe písomnej dohody na Y. ulici č. XX súpisné č. XXXX. Bola vyzvaná na odstránenie nedostatkov podanej žiadosti, a to do 5 dní od predloženia výzvy, aby predložila Úradu potvrdenie o vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdenie zo sociálnej poisťovne o uplatnení jej zákonného nároku - dávky v nezamestnanosti, potvrdenie o výške príjmu jej i syna, potvrdenie o riadnom plnení povinnej školskej dochádzky dieťaťa a vypísať tlačivo - žiadosť v hmotnej núdzi. Na základe predložených dokladov jej Úrad rozhodnutím č. MT3/HN/SOC/2015/31969 z 11.02.2015 priznal pomoc v hmotnej núdzi v sume 10,10 eur. Vo vzťahu k žiadosti príspevku na

bývanie prvostupňový správny orgán zistil, že účastníčka konania býva u rodičov bez nájomnej zmluvy, spolu s ňou v byte žijú aj rodičia. Na domácnosť prispieva sumou 100,00 eur a bolo jej odovzdané tlačivo - Potvrdenie o úhrade nákladov spojených s bývaním, ktoré účastníčka konania nepotvrdené doručila úradu 02.06.2016. Z uvedeného je zrejmé, že jej nebol priznaný príspevok na bývanie z dôvodu, že Úradu nedoručila potvrdenie o úhrade nákladov spojených s bývaním. V závere napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že účastníčka konania naďalej spĺňa nárok na dávku pre jednotlivca s dieťaťom v sume 117,20 eur podľa § 10 ods. 2 písm. b/ a príspevok na nezaopatrené dieťa v sume 17,20 eur podľa § 13 ods. 1, 2, nakoľko syn účastníčky konania si riadne plní povinnú školskú dochádzku, t.j. spolu 134,40 eur. Príjmom domácnosti podľa § 4 ods. 2 je naďalej sirotsky dôchodok jej syna upravený podľa § 4 ods. 3 písm. c/ v sume 176,90 eur.

Žalobkyňa proti druhostupňovému správne rozhodnutiu podala žalobu, v ktorej namietala, že jej vznikol nárok na pomoc v hmotnej núdzi od 01.02.2015 v sume 116,61 eur mesačne z dôvodu, že správne orgány nerešpektovali pri rozhodovaní o pomoci v hmotnej núdzi § 2 písm. a/ a c/ zákona č. 601/2003 Z.z., z ktorého vyplýva, že hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti podľa tohto zákona nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatneným nárokom zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem. Suma životného minima v zmysle § 2 písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. je 198,09 eur. Na zaopatrené nepľnoleté dieťa suma 90,42 eur mesačne, a to pri spočítaní týchto dvoch súm je suma 288,51 eur a žalobkyňa sa dopracovala ku skutočnosti, že jej vznikol nárok na pomoc v hmotnej núdzi 116,61 eur mesačne. K tejto námietke krajský súd uviedol, že zo žalobnej námietky je zrejmé, že žalobkyňa považuje životné minimum za pomoc v hmotnej núdzi a dávka v hmotnej núdzi jej bude poskytovaná vo výške životného minima. Suma životného minima pre účely pomoci v hmotnej núdzi slúži na stanovenie hranice, pod ktorou nastáva stav hmotnej núdze. V prípade, ak niekto má príjem nad hranicou životného minima, nie je osobou v hmotnej núdzi. Suma na pomoc v hmotnej núdzi je stanovená podľa § 15 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z.. Ustanovenie § 2 písm. a/, c/ zákona č. 601/2003 Z.z.. Úhrn zákonných nárokov žalobkyne je v sume 134,40 eur mesačne a príjem je v sume 176,90 eur mesačne (75% zo sirotského dôchodku na syna), teda jej príjem (aj spoločne posudzovanej osoby) je vyšší ako úhrn zákonných nárokov. Z uvedeného dôvodu jej bola od 01.06.2015 odňatá pomoc v hmotnej núdzi v sume 20,60 eur mesačne. Pokiaľ ide o príspevok na bývanie, príspevok si musí riešiť v inom konaní.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, podľa názoru krajského súdu žalovaný nepochybil, keď v danom prípade rozhodol tak, že odňal žalobkyňu dávku hmotnej núdze v sume 20,60 eur mesačne od 01.06.2015.

Krajský súd ďalej poukázal na to, že v konaní pred správnymi orgánmi bol dostatočne zistený skutkový stav a z neho bol vyvodený aj správny právny záver. Žalovaný sa dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými námietkami vznesenými v podanom odvolaní, aj o odvolaní o nepriznaní príspevku na bývanie.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že neúspešnej žalobkyňi náhradu trov konania nepriznal.

II.

Odvolanie

Žalobkyňa podala prostredníctvom svojho zástupcu v zákonnej lehote proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2016, č.k. 21S 166/2015-38 odvolanie (ďalej v texte len „podané odvolanie“), v ktorom sa domáhala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej v texte len „odvolací súd“) zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil späť na ďalšie konanie.

V podanom odvolaní žalobkyňa uviedla, že odvolanie zdôvodňuje tak, že:

- napadnutý rozsudok je predčasný a preto je nepreskúmateľný,

- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, nakoľko nevykonal žiadne dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Ďalej žalobkyňa uviedla, že súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom, zamietnutie žaloby zo dňa 20.09.2015 zdôvodňuje § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého: „Ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu a z dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že žaloba sa zamietá.“, pričom súd vedel o týchto dôkazoch a skutočnostiach:

- že žalobkyňa žiadosťou zo dňa 13. januára 2015 požiadala o pomoc v hmotnej núdzi,
- že žalovaný rozhodnutím MT3/HN/SOC/2015/31969 zo dňa 09.06.2015 žalobkyne priznal pomoc v hmotnej núdzi v sume 10,10 eur mesačne od 01.01.2015 do 31.01.2015 a od 01.02.2015 v sume 20,60 eur mesačne,
- že žalobkyňa rozhodnutie žalovaného z 09.06.2015 požiadala návrhom na súd o súdne preskúmanie,
- že súd (iný senát) o tomto návrhu bude rozhodovať až dňa 24.05.2016,
- že v zmysle § 245 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku: „Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posúdi súd i zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, o ktoré sa preskúmané rozhodnutie opiera.“. Keďže o návrhu žalobkyne na súdne preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 09.06.2015 bude rozhodovať iný senát súdu, tak vznikla tu procesná prekážka, aby o návrhu žalobkyne na preskúmanie rozhodnutia žalovaného z 09.06.2015 bolo skôr rozhodované a rozhodnuté, kým nerozhodne príslušný senát súdu najprv o zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 09.06.2015, a kým toto rozhodnutie súdu nenadobudne právoplatnosť.

Žalobkyňa v podanom návrhu na súdne preskúmanie rozhodnutia žalovaného z 09.06.2015 spochybnila totiž výšku (10,10 eur ako aj 20,60 eur) priznanej pomoci v hmotnej núdzi. Odvolávajúc sa na príslušné ustanovenia zákona č. 417/2013 Z.z. jej mala byť priznaná pomoc v hmotnej núdzi od 01.01.2015 do 31.01.2015 v sume 99,14 eur mesačne a od 01.02.2015 v sume 109,67 eur mesačne.

Nakoľko žalobkyňa koncom mesiaca máj 2015 skončila bakalárske štúdium, tak je od 01.06.2015 zanikol nárok na aktivačný príspevok v sume 63,07 eur (a nie celkovo na pomoc v hmotnej núdzi), preto žalovaný svojím rozhodnutím zo dňa 08.09.2015 mal žalobkyne znížiť pomoc v hmotnej núdzi na sumu 46,60 eur.

Podľa žalobkyne to, že takýto postup žalovaného by bol správny a zákonný dokazuje aj právoplatné rozhodnutie žalovaného z 15.03.2016, ktorým žalobkyne priznal od 01.12.2015 pomoc v hmotnej núdzi v sume 42,10 eur mesačne. Ako dôkaz pripojila kópiu tohto rozhodnutia z 15.03.2016. Toto jednoznačne podľa nej dokazuje, že rozhodnutie žalovaného z 08.09.2015 (ktorým odňala žalobkyne pomoc v hmotnej núdzi) je nezákonné.

Uviedla, že tým, že súd rozsudkom z 30. marca 2016 zamietol návrh žalobkyne z 20.09.2015 na súdne preskúmanie rozhodnutia žalovaného z 08.09.2015, tak potvrdil rozhodnutie žalovaného, ktorým žalobkyne odňal pomoc v hmotnej núdzi, tak napadnutý rozsudok je nezákonný a predčasný.

Na základe napadnutého rozsudku nastal podľa žalobkyne u nej takto protiprávny stav. Tým, že žalovaný svojím rozhodnutím z 08.09.2015 odňal (nie znížil) žalobkyne pomoc v hmotnej núdzi (od 01.06.2015), tak od 01.06.2015 ju protiprávne vylúčil z okruhu tých, ktorí sa ocitli v hmotnej núdzi (jej príjem nedosahoval výšku životného minima) a tým, že súd takéto protiprávne rozhodnutie žalovaného svojím napadnutým rozsudkom z 30.03.2016 potvrdil (tým, že zamietol jej žalobu žalobkyne z 20.09.2015) nesie plnú zodpovednosť za takýto protiprávny stav.

III.

Vyjadrenie k odvolaniu

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2016, č.k. 21S/166/2015-38, potvrdil.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že vyhodnotením odvolania proti rozsudku má za to, že odvolanie je zmätočné a zavádzajúce. Žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku napáda prvostupňové rozhodnutie z 09.06.2015, pričom v súdnom konaní je a priori preskúmané rozhodnutie žalovaného z 09.11.2015.

Nakoľko žalobkyňa v tomto odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 21S/166/2016 z 30.03.2016 spája dve konania, žalovaný s cieľom spresnenia stavu veci v tomto vyjadrení ozrejmí priebeh správnych konaní týkajúcich sa žalobkyne.

V prvom správnom konaní žalobkyňa 14.01.2015 požiadala Úrad Martin o pomoc v hmotnej núdzi. Úrad Martin, ako prvostupňový správny orgán, rozhodnutím č. MT3/HN/SOC/2015/31969 z 09.06.2015 jej priznal pomoc v hmotnej núdzi v sume 10,10 eur mesačne od 01.01.2015 do 31.01.2015 a v sume 20,60 eur od 01.02.2015. Nakoľko žalobkyňa v tomto čase študovala v treťom ročníku na N., tak správne orgány pri určení pomoci v hmotnej núdzi pri vydaní tohto rozhodnutia prihliadli aj k tejto skutočnosti, pričom podľa § 12 ods. 3 písm. b/ bod 1. zákona č. 417/2013 Z.z. jej priznali aj nárok na aktivačný príspevok v sume 63,07 eur za toto štúdium. Nakoľko žalobkyňa nespĺnila zákonné nároky na príspevok na bývanie (§ 14 ods. 3 písm. b/ zákona č. 417/2013 Z.z.), pri stanovení výšky pomoci v hmotnej núdzi sa na tento príspevok neprihliadlo.

Proti uvedenému rozhodnutiu žalobkyňa podala odvolanie. Žalovaný svojím rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/20115/3185-0005 Zv z 05.08.2015 odvolanie žalobkyne zamietol a potvrdil rozhodnutie Úradu Martin z 09.06.2015.

Žalobkyňa voči tomuto rozhodnutiu žalovaného z 05.08.2015 podala 26.08.2015 žalobu a táto je vedená na Krajskom súde v Žiline v konaní č. 20S/160/2015. Teda v tomto konaní sa preskúmava zákonnosť správneho konania o priznaní pomoci v hmotnej núdzi žalobkyne.

V druhom správnom konaní žalobkyňa dňa 29.07.2015 predložila Úradu Martin doklad preukazujúci, že dňa 29.0.2015 ukončila štúdium na N..

Ukončením štúdia si prestala zvyšovať kvalifikáciu, čím prestala spĺňať nárok na aktivačný príspevok podľa § 12 ods. 3 písm. b/ bod 1. zákona č. 417/2013 Z.z. v sume 63,07 eur. Týmto nastala zmena rozhodných skutočností pre poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi, čo bolo dôvodom na prehodnotenie (prepočítanie) hmotnej núdze žalobkyne Úradom Martin. Úrad Martin dňa 08.09.2015 vydal rozhodnutie č. MT3/HN/SOC/2015/31969, ktorým podľa § 25 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. odňal žalobkyňi pomoc v hmotnej núdzi v sume 20,60 eur mesačne od 01.06.2015, teda po ukončení štúdia. Nakoľko žalobkyňa nespĺnila zákonné nároky na príspevok na bývanie (§ 14 ods. 3 písm. b/ zákona č. 417/2013 Z.z.), pri odňatí pomoci v hmotnej núdzi sa na tento príspevok neprihliadlo.

Po podaní odvolania voči predmetnému rozhodnutiu Úradu Martin z 08.09.2015 žalovaný, napadnutým rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/3185-0010 Zv z 09.11.2015, potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Žalobkyňa proti tomuto rozhodnutiu žalovaného z 09.11.2015 podala 25.11.2015 žalobu na Krajský súd v Žiline, ktorú súd preskúmal v konaní č. 21S/166/2015, teda v konaní, proti ktorého rozsudku, žalobkyňa podala 09.05.2016 odvolanie. Teda v tomto konaní sa preskúmava zákonnosť správneho konania pri odňatí pomoci v hmotnej núdzi žalobkyne, z dôvodu ukončenia štúdia na vysokej škole.

Z uvedenej genézy je podľa žalovaného zrejmé, že v súdnom konaní vednom na Krajskom súde v Žiline č.k. 21 S/166/2015 súd preskúmal rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2015/3185-0010 Zv z 09.11.2015, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie

Úradu Martin č. MT3/HN/SOC/2015/31969 z 08.09.2015, ktorým bola žalobkyni odňatá pomoc v hmotnej núdzi v sume 20,60 eur mesačne od 01.06.2015.

Z uvedeného je teda zrejmé, že toto bolo predmetom súdneho konania, ako aj napadnutého rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 21 S/166/2015 z 30.03.2016.

Teda tvrdenie žalobkyne, že vo veci napadnutého rozsudku bolo prv vydané rozhodnutie z 09.06.2015 je nepravdivé, nezodpovedá realite, nakoľko toto rozhodnutie bolo vydané v inom právoplatne skončenom správnom konaní.

S cieľom sprehľadnenia veci žalovaný v krátkosti popísal genézu priebehu správnych konaní spojených so žalobkyňou, nakoľko táto tieto jednotlivé správne, ale aj súdne konania spája do jedného celku. Z uvedeného je zrejmé, že sa jedná o dve samostatné konania, ktoré sú na sebe nezávislé, a preto je možné o nich aj samostatne rozhodovať.

Takto k tejto otázke pristúpil aj Krajský súd v Žiline a v konaní č. 21S/166/2015 napadnutým rozsudkom z 30.03.2015 vo veci aj rozhodol.

Z uvedeného je teda aj podľa žalovaného zrejmé, že napadnutý rozsudok nebol predčasne vyhlásený, nakoľko riešil samostatné právoplatné skončené správne konanie o odňatí pomoci v hmotnej núdzi, ktoré s iným právoplatne skončeným správnym konaním nemalo žiadnu spojitosť.

Naviac táto skutočnosť je známa aj žalobkyni, pretože 30.03.2016 na pojednávaní navrhla, aby súd konanie č. 21S/166/2015 odročil na neurčito, až po skončení konania č. 20S/160/2015. Súd vzhľadom na uvedené, na tento návrh neprihliadol a vo veci č.k. 21S/166/2015 napadnutým rozsudkom z 30.03.2015 aj rozhodol.

K ďalšiemu tvrdeniu žalobkyne v odvolaní, že napadnuté rozhodnutie je protizákonné, pričom žalobkyňa odkazuje na rozhodnutie Úradu Martin z 15.03.2016 (ktoré aj priložila k odvolaniu), ktorým jej bola priznaná pomoc v hmotnej núdzi od 01.12.2015 žalovaný uvádza, že podľa vyjadrenia Úradu Martin táto pomoc v hmotnej núdzi jej bola poskytnutá z dôvodu, že pre toto konanie predložila nájomnú zmluvu z 25.11.2015, z ktorej je zrejmé, že sa stala nájomníčkou bytu D. v byte č. X nachádzajúcom sa na Y. ul. č. X L.. Týmto žalobkyňa pri výpočte pomoci v hmotnej núdzi splnila aj zákonnú podmienku na príspevok na bývanie podľa § 14 ods. 3 písm. b/ zákona č. 417/2013 Z.z., a preto sa pri určení pomoci v hmotnej núdzi prihliadlo aj na tento príspevok. V prílohe vyjadrenia zaslal žalovaný zmluvu o prenájme bytu žalobkyňou.

Aj po dôkladnom oboznámení sa s obsahom podaného odvolania a napadnutého rozsudku, žalovaný sa plne stotožňuje so svojim rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/ SOC/2015/3185-0010 Zv z 09.11.2015, vyjadrením k žalobe zo 28.12.2015, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 21 S/166/2015-38 z 30.03.2016 a jeho odôvodnením.

Zastáva názor, že žalovaný pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a svojím postupom neporušil zákon, a preto súd vo veci správne a zákonne rozhodol.

Na záver uvádza, že žalobkyňa v odvolaní voči rozsudku k meritu veci neuviedla nové vecné skutočnosti, ale v podstate len opakovane poukázala na dôvody uvedené v žalobe.

Žalovaný má za to, že Krajský súd v Žiline na základe predloženej spisovej dokumentácie objektívne, úplne a správne vyhodnotil skutkový stav v predmetnej právnej veci a rozhodol v súlade s platnými právnymi predpismi.

IV.

Právny názor odvolacieho súdu

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy ako i orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako i fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal rozhodnutie krajského súdu a postup, ktorý popredchádzal jeho vydaniu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v žalobkyňou podanom odvolaní podľa § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle odvolacieho súdu (www.nsud.sk) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd preskúma aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotno-právnych noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Odvolací súd primárne v medziach odvolania preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho súdneho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvoinštančného správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa prvoinštančný súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Odvolací súd po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k odvolaním napadnutému rozhodnutiu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení odvolaním napadnutého

rozhodnutia, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Odbor sociálnych vecí a rodiny z 8. septembra 2015, č. MT3/HN/SOC/2015/31969, ktorým Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, že žalobkyni odňal pomoc v hmotnej núdzi v sume 20,60 eur mesačne od 01.06.2015. Dôvodom vydania tohto rozhodnutia bolo, že od 01.06.2015 zanikol žalobkyni nárok na aktivačný príspevok v sume 63,07 eur.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 417/2013 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2016 aktivačný príspevok je určený na podporu získania, udržania, prehĺbenia alebo zvýšenia vedomostí, odborných zručností, praktických skúseností, pracovných návykov na účely zvýšenia pracovného uplatnenia na trhu práce.

Podľa § 12 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2016 aktivačný príspevok je 63,07 eur mesačne.

Podľa § 12 ods. 3 písm. b/ bod 1 zákona č. 417/2013 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2016 aktivačný príspevok patrí za každého člena domácnosti, ktorý je v evidencii uchádzačov o zamestnanie a zvyšuje si kvalifikáciu formou externého štúdia na strednej škole³⁵) alebo štúdia organizovaného externou formou na vysokej škole³⁶) a nezískal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. v znení neskorších predpisov pomoc v hmotnej núdzi sa odníme, zvýši alebo zníži a vypláti sa vo vyššej sume alebo v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na pomoc v hmotnej núdzi. Osobitný príspevok sa odníme, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na osobitný príspevok.

Žalobkyňa predložila 29.07.2015 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin diplom o ukončení vysokoškolského štúdia k 29.05.2015. Podľa odvolacieho súdu vychádzajúc z § 12 ods. 3 písm. b/ bod 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. žalovaný správne vyhodnotil, že žalobkyni ku dňu 01.06.2016 zanikol nárok na aktivačný príspevok, čo nebolo v konaní sporným.

Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2017 suma pomoci v hmotnej núdzi sa určí ako rozdiel medzi úhrnom súm uvedených v § 10 ods. 2 a 3, § 11 ods. 2, § 12 ods. 2, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 2 a úhrnom súm príjmu podľa § 4.

Podľa § 10 ods. 2 písm. b/ zákona č. 417/2013 Z.z. v znení účinnom do 01.01.2016 dávka je 117,20 eur mesačne, ak ide o jednotlivca s dieťaťom alebo najviac so štyrmi deťmi.

Podľa § 13 ods. 1 a 2 zákona č. 417/2013 Z.z. v znení neskorších predpisov príspevok na nezaopatrené dieťa je určený na podporu výchovy, vzdelávania a všestranného rozvoja dieťaťa v domácnosti, ktoré riadne plní povinnú školskú dochádzku. Príspevok na každé nezaopatrené dieťa podľa odseku 1 je 17,20 eur mesačne.

Podľa § 4 ods. 3 písm. c/ zákona č. 417/2013 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2015 príjem na účely tohto zákona nie je 25% z materského, invalidného dôchodku bez jeho zvýšenia na sumu minimálneho dôchodku, sociálneho dôchodku priznaného z dôvodu invalidity, sirotského dôchodku, vdovského dôchodku a vdoveckého dôchodku, ak vdova alebo vdovec dovŕšil dôchodkový vek.

Zákonný nárok žalobkyne na pomoc v hmotnej núdzi v čase rozhodovania prvostupňového správneho orgánu ako aj žalovaného predstavoval dávku podľa § 10 ods. 2 písm. b/ zákona č. 417/2013 vo výške

117,20 eur a príspevok na nezaopatrené dieťa podľa § 13 ods. 2 vo výške 17,20 eur, spolu 134,40 eur. Príjem žalobkyne a spoločne posudzovanej osoby (jej maloletého syna) podľa § 4 zákona č. 417/2013 Z.z. bol vo výške 176,90 eur, teda vyšší ako bol zákonný nárok na dávku v hmotnej núdzi (134,40 eur). Uvedené tiež nebolo v konaní sporným.

Žalobkyňa v podanom dovolaní namietala, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin rozhodnutím z 15.03.2016 č. MT3/OHN,NVaŠSD/HN/SOC/2016/31342 rozhodol o priznaní pomoci v hmotnej núdzi pre žalobkyňu v sume 42,10 eur mesačne od 01.12.2015. K tomu odvolací súd uvádza, že rozhodnutie nie je predmetom tohto súdneho prieskumu a nemá ani vplyv na zákonnosť preskúvaného rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, keďže priznáva žalobkyňi pomoc v hmotnej núdzi od 01.12.2015 a opiera sa o skutkový a právny stav, ktorý vznikol až po vydaní preskúvaných rozhodnutí.

V podanom odvolaní ďalej žalobkyňa namietala, že krajský súd vydal svoje rozhodnutie predčasne, keďže vedel, že na tom istom súde prebieha iné súdne konanie (sp.zn. 20S/160/2015), v ktorom krajský súd preskúmava zákonnosť rozhodnutia žalovaného z 05.08.2015 č. UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/3185-0005 Zv, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin z 09.06.2015 č. MT3/HN/SOC/2015/31969, ktorým Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin rozhodol tak, že priznal žalobkyňi pomoc v hmotnej núdzi v sume 10,10 eur od 01.01.2015 do 31.01.2015 a v sume 20,60 eur mesačne od 01.02.2015.

Odvolací súd uvádza, že aj v tomto prípade sa jedná o rozhodnutia, ktoré nie sú predmetom tohto súdneho prieskumu a jedná sa o rozhodnutia, ktoré sa opierajú o skutkový a právny stav, ktorý existoval pred vydaním rozhodnutia žalovaného a rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu.

Odvolací súd preskúmajúc odvolaním napadnuté rozhodnutie ako i obsah súdneho a administratívneho spisu v rozsahu odvolania konštatuje, že argumentácia žalobkyne nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých krajský súd zamietol jej žalobu. Krajský súd sa v odôvodnení odvolaním napadnutého rozhodnutia podrobným spôsobom vysporiadal so žalobnými námietkami, a to citáciou dotknutých právnych noriem ako aj ich logickým výkladom a správnym aplikovaním na prejednávaný prípad.

Odvolací súd zdôrazňuje, že prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný správne vychádzali z tohto, že do 31.05.2016 (01.06.2016 zanikol žalobkyňi nárok na aktivačný príspevok), patrili žalobkyňi nárok na dávku podľa § 10 ods. 2 písm. b/ zákona

č. 417/2013 Z.z. vo výške 117,20 eur, príspevok na nezaopatrené dieťa podľa § 13 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. vo výške 17,20 eur a aktivačný príspevok podľa § 12 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. vo výške 63,07 eur. Spolu nároky žalobkyne tvorili sumu 197,47 eur (117,20 eur + 17,20 eur + 63,07 eur = 197,47 eur). Príjem žalobkyne a spoločne posudzovanej osoby (jej maloletého syna) podľa § 4 zákona č. 417/2013 Z.z. bol vo výške 176,90 eur, teda 75% zo sumy poberaného sirotského dôchodku. Žalobkyňi tak patrila po zaokrúhlení pomoc v hmotnej núdzi 20 eur a 60 centov mesačne (197,50 eur - 176,90 eur = 20,60 eur). Po strate nároku žalobkyne na aktivačný príspevok (od 01.06.2016) patrili žalobkyňi nárok na dávku podľa § 10 ods. 2 písm. b/ zákona č. 417/2013 Z.z. vo výške 117,20 eur a príspevok na nezaopatrené dieťa podľa § 13 ods. 2 zákona č. 417/2013 Z.z. vo výške 17,20 eur. Spolu nároky žalobkyne od 01.06.2016 tvorili sumu 134,40 eur (117,20 eur + 17,20 eur = 134,40 eur). Príjem žalobkyne a spoločne posudzovanej osoby (jej maloletého syna) podľa § 4 zákona č. 417/2013 Z.z. bol nezmenený vo výške 176,90 eur. Suma 176,90 eur predstavuje sumu, ktorá prevyšuje nároky žalobkyne v sume 134,40 eur podľa zákona č. 417/2013 Z.z.. Bolo preto v súlade so zákonom, keď prvostupňový správny orgán rozhodol o odňatí pomoci v hmotnej núdzi, ktorú poberala mesačne žalobkyňa v sume 20,60 eur.

Vo vzťahu k žalobnej námietke, že žalobkyňi prislúchajú zo zákona č. 601/2003 Z.z. sumy životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu a jedno nezaopatrené dieťa mesačne, odvolací súd dodáva, že právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a poskytovaní dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke, ktorých cieľom je spolu s jeho príjmami zabezpečiť základné životné podmienky a

pomôcť v hmotnej núdzi s príspevím aktívnej činnosti občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, upravuje zákon o pomoci v hmotnej núdzi.

Podľa § 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti podľa tohto zákona nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem.

Odvolačí súd uvádza, že sumy životného minima slúžia vo vzťahu k zákonu č. 417/2013 Z.z. na stanovenie hranice, pod ktorou nastáva stav hmotnej núdze. Výpočet sumy pomoci v hmotnej núdzi je potom stanovený v § 15 zákona o pomoci v hmotnej núdzi ako rozdiel medzi úhrnom zákonných nárokov a príjmov posudzovanej a spoločne posudzovaných osôb podľa § 4 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Nie je preto relevantné tvrdenie žalobkyne, že má nárok na priznanie pomoci v hmotnej núdzi vo výške životného minima podľa zákona č. 601/2003 Z.z. alebo, že sumy životného minima sú smerodajné pre výpočet sumy dávky v hmotnej núdzi.

Z uvedených dôvodov odvolací súd nevyhovel podanému odvolaniu a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2016, č.k. 21S 166/2015-38 ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 druhá veta Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. Správneho súdneho poriadku, potvrdil.

Odvolačí súd zistil, že žalobkyňa bola v konaní pred krajským súdom zastúpená splnomocneným zástupcom - otcom (č.l. 33). Odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu podal splnomocnený zástupca žalobkyne, ktorý odvolanie aj podpísal. Odvolací súd vyzval žalobkyňu na predloženie plnej moci pre otca žalobkyne, pre odvolacie konanie. Na túto výzvu reagoval otec žalobkyne, ktorý tvrdil, že je splnomocnený žalobkyňou pre celé konanie (aj odvolacie konanie) a plnú moc odvolaciemu súdu nepredložil. Vzhľadom na charakter prejednávanej veci (sociálna vec), jej výslovnú citlivosť, odvolací súd vyhodnotil, že žalobkyňa aj v odvolacom konaní bola zastúpená otcom - splnomocneným zástupcom, s ktorým ako splnomocneným zástupcom žalobkyne odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu krajského súdu prejednal.

V.

Trovy konania

O náhrade trov odvolacieho súdneho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a contrario a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku tak, že žalobkyňu vzhľadom na jej neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalovanému zákon priznanie náhrady trov konania v správnom súdnictve neumožňuje.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.